

Cena numeru
4000 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi:

Miesięcznie mk. 80,000

Łącznie z Gościem 11.000

Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 85,000

poza Łodzią egz. 3300

Konto Pocztow. Kasy

Oszczęd. 60594.

Należność pocztowa

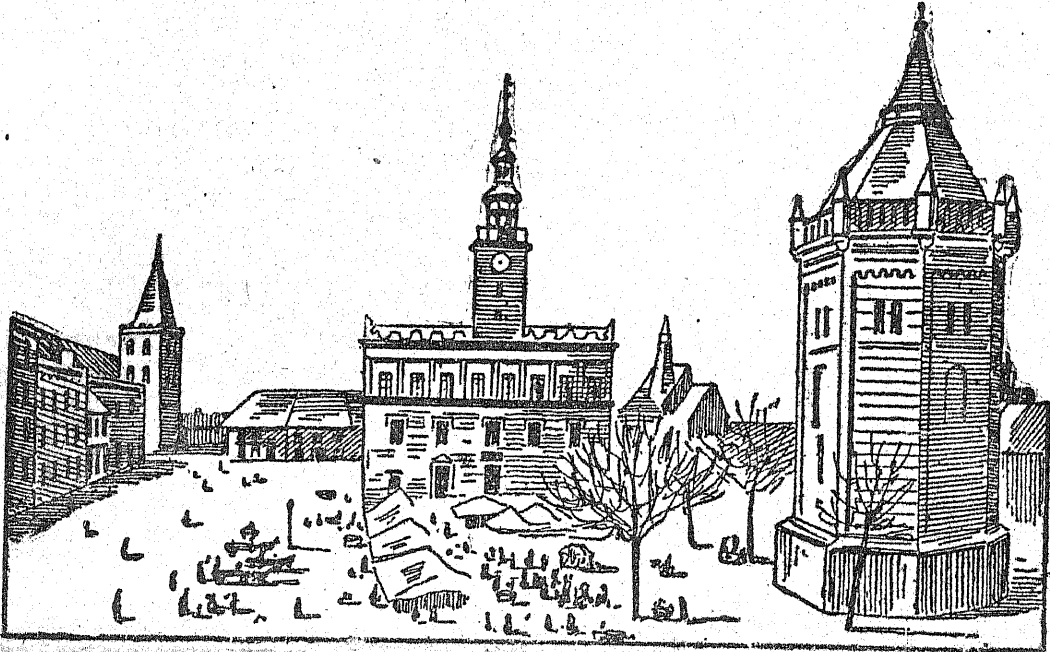
opłacona ryczałtem.

ROZWIŃ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek, dnia 21 września 1923 r.

Rynek w Chełmnie na Pomorzu.

Do najbardziej malowniczych miast na Pomorzu nad Wisłą, a do najschłodniejszych i najpiękniejszych miejscowości w całej Polsce należy starożytne, powiatowe miasto Chełmno, zbudowane według tradycji na 9 pagórkach, które też w swym herbie posiada. Posiada ono w centrum starożytny renesansowy ratusz, zbudowany w r. 1567. Na tylnej ścianie ratusza jest przymocowana sławna miara chełmińska, a z przodu przywrócono obecnie dawny herb miasta (9 pagórków) w miejsce krzyżackiego rycerza na koniu. Obok ratusza wznosi się nowożytna wieża wodna, stylowe przeciwieństwo do ratusza. Ilustrację i historycje szczegóły powyższe czerpiemy ze znakomitego naukowego „Przewodnika, po powiecie i mieście Chełmnie”, opracowanego bardzo sumiennie przez prof. Dziedzię i b. starostę chełmińskiego dra Ossowskiego. Ta praca powinna być wzorem do umiejętnego opracowywania krajoznawczych monografii w Polsce. Monografię powiatu chełmińskiego wydano nakładem wydziału powiatowego w Chełmnie. Polecamy ją gorąco naszym historykom i pracownikom samorządowym.

Sądny dzień.

Dzień jakowyś uroczysty, chociaż Stwórca tradycyjnym zwyczajem darzy go niepogodą i deszczem w powietrzu „czuć” świąteczne chwile jakie przeżywa ludność miast Polski, naszej Polski.

— Wyobraźcie sobie, mówi znajomy, szedłem do waszej redakcji, aż z Konstancyńskiej, nie mogłem dostać papierosa — wszystko zamknięte na mur — myślałem że to święto — lub jaki inny szósty sierpień... Poratujcie rodaka — dajcie co zapalić...

— Ul. Piotrkowska, Główna arterja „miasta” Łodzi. Zamknięte wszystko „na mur”. Krawcy, szewcy, restauracje, „Polkredyty”, „Polraty”, „Polbanki” i inne „Pole za wyjątkiem” zdaje się „Poale Syjonu”, który zwartymi szeregami ciśnie się na rogu Al. Kościuszki i Zielonej, do wspaniałego budynku, mogącego być ozdobą każdego wschodniego miasta..., Jerozolimy i Łodzi też...

Pewien inteligentny polak, t. j. umiały liczyć, od Rynku Bałuckiego do Rynku Geyera naliczył 28 sklepów otwartych na ogólną liczbę coś zgórą tysiąca.

Tak to wczoraj wyglądał nasz polski

Manchester, nasze drugie po stolicy miasto, czy też miasto „od naszych”.

Gospodynie rozpacz ogarnia: ani mięsa dostać nie można, bo jatki zamknięte, z nabiąłem krucho, jajek tylko tyle co w domu, a z pieczywem jeszcze gorzej...

Święto uroczyste... takie same jak Wielkanoc i my też bezradni stoimy z podniesioną przednią nogą, jak ten symbol wielkanocny.

Przed bramami domów w końcu dzielnej ulicy Narutowicza grupki ludzi: robotnicy z różnych fabryk i fabryczek w odświętnych ubraniach gapią się na przechodzącą publiczność — „... bo to widzi pan, objaśnia jakiś robotnik u „unych” dzisiaj święto, uroczyste święto, to nam nie kazali chodzić do fabryki; „zamknęły” ją na cztery spusty...

— A wy jak płatni jesteście?

— no jużci, panie, od sztuki. Wiadomo, nasza strata — ale co robić?

Co robić, biedny rzemieślniku? To przecież takie proste: udać się do Genewy do Ligi Narodów, jako mniejszość, a na pewno was wysłucha. „Deutschtumsbund” przecież uzyskał sprawiedliwość dla nie-

mieckiej mniejszości, dlaczegożby polska mniejszość w Łodzi... Zrozumieliście?

Tylko umieć dobrze uzasadnić świętować każdemu wolno szabas czy Jom-kipur, ale na swój rachunek; po co ludzie innej wiary, innych przekonań, innego języka innej rasy mają dopłacać do tego interesu? Zrozumieliście?

Tylko Liga Narodów. Związki zawodowe są zanażdo postępowe żeby na ten szczególnie zwrócić uwagę, Min. Pracy i Opieki, nie ma czasu, zostaje więc Genewa.

Waluty też szanują tarczyszy nastrojów chwili, i „stanęły” jak włosy dębem, gorącemu patriocie z Ameryki, który się naocznie przekonywa, jak wygląda polski Manchester, jak bosko i polsko wyglądają miasta polskie w sądny dzień...

Rzeczywiście oświetlone okna tu elektrycznością, owdzie szabasówkami. Na ulicy tłumy: wszystko to takie swojskie, takie znane, tak dobrze się tu u nas czuje, a takie dalekie, obce, nie swojskie.

W bramie podwórka niedorosstek jakiś z cicha i fałszywie nuci „Nie damy ziemi skąd nasz ród!”, z za oświetlonych okien wyraźnie słychać: „Wasze ulice — nasze kamienice”.

Ktoś z tych dwóch, ma niewątpliwie rację...

Pewno za jakie trzydzieści lat, szanowni rodacy, uświadomimy sobie dokładnie tą kwestję, pytanie tylko, czy wtedy będzie już poco...

A. S.

Terror w Bolszewii.

Wiadomości z Rosji sowieckiej przynoszą cały szereg faktów, świadczących o ponownem a niezwykłym spotęgowaniu krwawego terroru wobec rozmaitych wrogich bolszewikom żywiołów. Oto, np. z Jekaterynodaru donoszą, iż tamtejszy trybunał wojkowy, po 8-dniowej rozprawie ogłosił wyrok w sprawie wojskowej organizacji, która kierowała ruchem powstańczym w obwodzie Kubańskim i Terskim. W czasie dochodzeń ujawniło się, iż oddziały powstańcze zaopatrzone były w broń i amunicję przez przedstawicieli dowództwa armii czerwonej. Siedmiu oskarżonych (wojskowych) zasądzono na rozstrzelanie (bez zastosoowania amnestji), a 31 na ciężkie, długoterminowe więzienie. Również w Tomsku zasądzono na rozstrzelanie 7 włościan, oskarżonych o zamordowanie komisji podatkowej, która ściągała po wsiach podatek zbożowy.

Równocześnie rozstrzelano w Rostowie na podstawie wyroku rewolucyjnego trybunału dwóch znanych atamanów Bełaczęnkę i Krupuderowa, oskarżonego o kierownictwo ruchu antysowieckiego w obwodzie Salskim.

Ostatnie dni -- przed kapitulacją Niemiec.

Stresemann między młotem a kowadłem.

Frakcje nacjonalistyczne przeciw polityce kanclerza.

BERLIN 20 9. (PAT) Frakcja narodowo-niemiecka w parlamencie i sejmie pruskim, powzięła w dniu wczorajszym uchwałę skierowaną przeciwko polityce kanclerza Stresemanna, dążącego do porozumienia z Francją. Polityka ta, rezygnująca z biernego oporu, doprowadziła zdaniem wnioskodawców, tylko do kapitulacji i Niemiec. Partje narodowe zrzucają za siebie wszelką odpowiedzialność za politykę słabości i oświadczają uroczyście, że rezultatów takiej polityki nigdy nie uznają.

PARYŻ 20 9. (AW) Wszystkie dzienniki omawiają wydarzenie dnia, jakim jest konferencja Poincarégo z Baldwinem. Utrzymuje się przekonanie, że rozpoczęcie rokowań uzależnione jest od przetrwania bliżej nie określonej radykalnej nawoływania Stresemanna, aby rozpedził mgłę trujących gazów, którą rozsnuła polityka Stinnesa i Cuno. Dzienniki narodowe twierdzą, że to, co Poincaré powiedział Baldwinowi, jest skromnym minimum postulatów francuskich. Zdaniem prasy niema łączności między biernym oporem i ewakuacją.

Konferencja obu mężów stanu poświęconą była również innym sprawom, a nie tylko okupacji Ruhr.

BERLIN 20 9. (PAT) Prezydent Rzeszy zwołał parlament na 26 września. Oczekują, że na jednym z pierwszych posiedzeń kanclerz Stresemann wygłosi mowę o polityce zagranicznej państwa.

PARYŻ 20 9. (PAT) NA Quai d'Orsay oświadczone wczoraj dziennikarzom francuskim iż rozmowa Poincarégo z Baldwinem przyczyniła się do pogłębienia zaufania między Londynem a Paryżem. W ten sposób główne podstawy Ententy pozostały niewzruszone. Poincaré odmówił dziennikarzom bliższych wyjaśnień, ci ostatni jednak, wnioskując z dobrego usposobienia Poincarégo twierdzą, iż rozmowa z Baldwinem wypadła po myśli Poincarégo.

BERLIN 20 9 (AW) „Neue Berliner Zeitung” donosi, że kwestja zaniechania biernego oporu wkracza w stadium decydujące. Na ostatnim posiedzeniu gabinetu Rzeszy uchwalono, aby w okresie przejściowym aż oficjalnego ogłoszenia końca biernego oporu

zezwoić milcząco na niestosowanie się ludności zagłębia Ruhr do dawnych rozporządzeń Rzeszy w sprawie biernego oporu. Ludność zagłębia będzie miała możliwość podjęcia pracy, co już częściowo nastąpiło.

Według doniesień dzienników, ogólnie liczą się z tem, że Reichstag najprawdopodobniej zbierze się w przyszłą środę. Na posiedzeniu tym Stresemann ogłosi deklarację, w sprawie polityki zagranicznej rządu niemieckiego w takiej formie, aby ze strony Francji nie znaleźć żadnego sprzeciwu.

W kołach parlamentarnych mówi się, że przedstawiciele stronnictw rządowych gotowi są do przeprowadzenia całego szeregu rezolucji, celem poparcia kanclerza w jego staraniach ku przywróceniu pokoju za wszelką cenę. Od Francji wymaga się, aby za cenę zaniechania biernego oporu, zezwoliła na powrót wydalonych i zwolnienie więźniów.

BERLIN, 20 9. (AW) Kraża tu uporczywe pogłoski, że jest w toku akcja medjacyjna ze strony Belgji. Prasa podaje fakt, że w południe 19 bm. w minist. spr. zagr. zjawił się poseł belgijski.

STROKES POLITYKI FRANCUSKIEJ.

Współpraca Angli i Francji — podstawowe warunki pokoju światowego

PARYŻ 20 9. (PAT) Prasa, omawiając spotkanie Baldwin z Poincaréem przypisuje doniosłe znaczenie faktowi, że obaj premierowie uznali lojalną i ścisłą współpracę Francji i

Angli za podstawowy warunek pokoju świata. Fakt ten, zdaniem prasy, pozwala żywić jaknajdalsze nadzieje na przyszłość. Dzienniki zamierzają, że wynik spotkania premierów jest po-

niekad publicznie zadokumentowane sukcesów polityki Poincarégo.

TEL FULL Z WARSZAWY

PODRÓŻ INSPEKCYJNA MIN. GŁĄBIN-SKIEGO.

*) Minister Oświaty, Głabiński, wyjechał w sprawach urzędowych na 3 dni na Wołyn. Minister zamierza zatrzymać się w Równem, Lucku i Krzemieńcu.

PROCES W SPRAWIE ZABÓJSTWA S. P. OLESIŃSKIEGO.

*) Dziś rozpoczyna się proces w sprawie o zabójstwo s. p. Olesińskiego, prezesa okręgowego Urzędu Ziemskiego. Oskarżonego Władysława Nizińskiego broni adwokat Szurlej. Oskarżenie wnosi prokurator Rudnicki.

Oskarżony na zapytanie przewodniczącego, do winy się nie przyznał, twierdząc, że musiał tak uczynić.

Obrady potrwać najprawdopodobniej dwa do trzech dni.

MINISTER KIERNIK WYJECHAŁ W PODRÓŻ URZĘDOWĄ.

*) Dnia 20 bm. wieczorem wyjechał p. minister spraw wewnętrznych dr. Kiernik w podróż urzędową po województwie krakowskim. Panu ministrowi towarzyszą w podróży wojewoda krakowski Gałęcki i radca ministerjalny w ministerstwie spraw wewnętrznych dr. Górski.

PRELIMINARZ BUDŻETOWY MIN. SPR. ZAGR. NA R. 1924.

*) Ministerstwo spraw zagranicznych ukończyło już układanie preliminarza budżetowego na rok 1924 i przedłożyło go ministerstwu skarbu. Preliminarz został ułożony z uwzględnieniem dezyderatów komisji oszczędnościowej, działającej przy ministerstwie spraw zagranicznych. Według tego preliminarza ogólna suma wydatków na rok 1924 zamknie się kwotą 17,327,450 złotych polskich a w porównaniu z rokiem 1923 wykazuje oszczędność w wyso-

Wymiana depesz między kanclerzem Austrii i p. Witosem.

WARSZAWA, 20 9. (PAT) Pan prezes rady ministrów otrzymał od kanclerza związkowego ks. dr. Seipla następujący telegram, wysłany z Dzierżyc: „Będąc jeszcze pod wrażeniem świetnego przyjęcia, któremu nas zaszczylił p. prezydent Rzeczypospolitej oraz rząd polski z Waszą Ekscelencją na czele, od czuwał w chwili opuszczenia ziemi polskiej potrzebę ponowienia moich najszczerzych podziękowań za gościnność, uprzejmie nam ofiarowaną i daje wyraz nadziei, że nasz pobyt w Warszawie posłuży do uczynienia jeszcze przyjaźniejszymi stosunki między Austrią a Polską na korzyść obu tych krajów

Seipel
Kanclerz Związkowy.

Na powyższy telegram p. prezesa rady ministrów odpowiedział następująca depesza:

Otrzymał w tej chwili telegram Waszej Ekscelencji, zredagowany w tak uprzejmym tonie, pospieszam zapewnić Go, że zachowam trwale w pamięci pobyt Waszej Ekscelencji i towarzyszących Mu przedstawicieli rządu austriackiego. Jestem głęboko przekonany, że weźli, zacieśnione świeżo między oboma krajami, łączyć je będą i nadal ku obopólnemu pożytkowi Polski i Austrii.

Witos
Prezes Rady Ministrów

kości 3,412,996 złotych polskich. Dochody ministerstwa spraw zagranicznych na rok 1924 preliminowane zostały w sumie 9,888,224 złotych polskich, tj. o 3,665,224 złotych polskich więcej, aniżeli dochody, preliminowane na rok 1923.

TELEGRAMY.

DYKTATOR ŻYWNOSCIOWY W BAWARJI.

MONACHJUM 20 9 (AW) Jak podaje „Augsburger Zeitung” w bawarskich kołach rządowych jest rozpatrywana sprawa utworzenia stanowiska dyktatora żywnościowego, któryby podjął kroki, zmierzające do poprawy stosunków aprowizacyjnych w Bawarii. W tym celu na dyktatora żywnościowego musiałyby być przeniesione kompetencje ministerstwa gospodarki Rzeszy i ministerstwa handlu.

W komentarzach do tych wiadomości dziennik zaznacza, że w pierwszym rzędzie dyktator żywnościowy musiałby ograniczyć nadmierną liczbę pośredników i handlarzy żywnościowych, którzy przyczyniają się do anarchii

w dziedzinie żywnościowej. W ten sposób należałoby cofnąć 4:5 wszystkich dotyczących koncesji.

NOWA KONSTYTUCJA W HISZPANJI.

PARYŻ 20 9. (AW) Z Madrytu donoszą, że gen. de Rivera w dziedzinie polityki wewnętrznej zamierza zwołać nowy parlament z dniem którego byłoby uchwalenie nowej konstytucji.

Jednocześnie Rivera zastrzega się stanowczo przeciwko identyfikowaniu obecnego przewrotu w Hiszpanji z ruchem faszystowskim we Włoszech. Mimo tych zastrzeżeń, obecny dyktator Hiszpanji zamierza, celem utrzymania pokoju i uzyskania siły dla przeprowadzenia swych dążeń, powołać do życia specjalną misję w sile 150,000 ludzi.

SILNA REKA DYKTATORA.

PARYŻ, 20 9. (AW) Wskutek dojścia do władzy gen. Primo de Rivera, ustały liczne zamachy, będące w ostatnich czasach dość częste w Hiszpanji. Przywódcy syndykalistów ratowali się ucieczką z Hiszpanii

Gdańsk nad przepaścią.

Starania o nową walutę spelzły na niczem. Bezrobocie wzrasta.

GDANSK 20 9. (AW) „Dziennik Gdański” donosi: W związku z zaprowadzeniem obliczenia na podstawie złotej, władze miejskie znalazły się wobec zagadnień pierwszorzędnej wagi, a w pierwszym rzędzie wobec bezrobocia. Wszystkie przedsiębiorstwa średnie i drobne nie są w stanie wypłacać zarobków według nowych stawek. Wytwarza się w ten sposób przepaść między pracodawcami, a pracownikami co raz większa.

Bezrobocie wzrasta stale.

GDANSK 20 9. (AW) Konsorcjum, na którego czele stoi pruski bank państwa, wypuszcza w czasie od 24 bm. do 1 października 5 proc. pożyczkę z tytułu m. Gdańska, po kursie 98

proc, obliczoną na podstawie kursu dolara. Suma zużyta zostanie na budowę elektrowni w Raduniu. W budowie biorą udział tylko firmy niemieckie.

GDANSK 20 9. (AW) „Dziennik Gdański” donosi: Układy genewskie, w sprawie zaprowadzenia waluty giełdowej, nie przyjęły takiego kierunku, jakiego się spodziewano.

GDANSK 20 9. (AW) Gdańskie sfery rządowe wierzą, że zabiegi senatu mogą przejść bez pożądanego rezultatu. Koła miarodajne liczą się z możliwością, że rozwiązanie gdańskiego problemu będzie trzeba przeprowadzić o własnych siłach.

Wystawa rolniczo - przemysłowa w Łowiczu.

ŁOWICZ, 20 9. (tel. wł.) W piątek o 1 pop. odbędą się wyścigi w związku z wystawą rolniczo-przemysłową, w których bierze udział grupa polskiej olimpiady. Zgłoszonych jest przeszło 200 koni. Dalszy ciąg wyścigów w niedzielę. W sobotę po południu odbędą się zawody sportowe wojskowe.

Napływ publiczności nadzwyczaj liczny: przybyły wycieczki z całej Polski i najdalszych kresów.

Nadzwyczaj bogaty dział anograficzny i zdobnictwa ludowego iak również dział szkolnictwa zawodowego ministerstwa Oświaty budzą powszechne zainteresowanie.

Z ostatniej chwili.

ROKOWANIA MIĘDZY WŁOCHAMI I JUGOSŁAWJĄ.

PARYŻ, 20 9. (PAT) Matin dowiaduje się ze źródeł dobrze poinformowanych następujących szczegółów o rokowaniach Włochów—jugosłowiańskich. Od 5 dni odbywa się między Jugosławią a Włochami wymiana not mająca doprowadzić do następujących wyników:

1) Aneksja Rjeki i okolice przez Włochy. W zamian, zato Włochy są gotowe uznać zwieczność Jugosławii w porcie Barot i nad Delta;

2) Dokonane będzie sprostowanie granicy między Jugosławią i Włochami w Sławonji na korzyść Jugosławii; Jugosławia otrzyma wolną strefę w porcie Rjeki

3) Zawarty zostanie traktat handlowy między Włochami i Jugosławią, dla zacieśnienia stosunków gospodarczych i handlowych.

4) Między oboma państwami zawarty będzie traktat polityczny i wojskowy, umożliwiający ściśle współpracę tych państw na bałkanach i w Europie Środkowej. W traktacie tym ustalone będzie że Jugosławia nie może utrzymywać floty wojennej na morzu Adriatyckim.

KTÓRA Z RZEDU?

MOSKWA, 20 9. (PAT) Ogłoszono tutaj dekret, o utworzeniu sowieckiej republiki mongolskiej.

AKCJA RZĄDU W SPRAWIE ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WĘGIEL.

WARSZAWA 20 9. (PAT) Rada ministrów na posiedzeniu w dn. dzisiejszym przeprowadziła dyskusję nad sprawą zaopatrywania ludności ubogiej i pracowników państwowych w węgiel na zimę. Na podstawie rokowań przeprowadzonych przez nadzwyczajnego komisarza do walki z drożyzną z przedstawicielami kopalni w zagłębiu Dąbrowskim i Krakowskim, oddano do jego dyspozycji na czas 6 miesięcy po 8 tysięcy tonn węgla opałowego miesięcznie. Pertraktacje z przedstawicielami kopalni Górno-Sląskich o dostawę węgla opałowego rozpoczyna się dnia 21 bm. Przewiduje się, że i te kopalnie oddadzą do dyspozycji rządu odpowiednią ilość węgla, która razem z węglem z kopalni Dąbrowskich i Krakowskich zaspokoi zapotrzebowanie pracowników państwowych i ludności najuboższej. Rozdział węgla, odbywał się będzie przez związki i kooperatywy, naznaczo

ne przez nadzwyczajnego komisarza: Kopalnie udziela krótko-terminowego kredytu. W ten sposób usunięte zostanie zbyteczne pośrednictwo w tym artykule i normalny sposób żądania zapłaty z góry przez kopalnie węglowe. Ministerstwo kolei żelaznych nie zastosuje do węgla opałowego, objętego akcją nadzwyczajnego komisarza zwwyżki taryfowej na przeciąg dwóch miesięcy od 1 października br. począwszy.

DLA ULZENIA DOLI FUNKCJONARZYSTÓW PAŃSTWOWYCH.

WARSZAWA, 20 9. (PAT) Rada ministrów na posiedzeniu w dn. 20 bm. uchwaliła wniosek ministra skarbu w sprawie wypłaty poborów urzędniczych przy czym postanowiono wypłacić niezwłocznie funkcjonariuszom państwowym tytułem jednorazowej zapomogi dla poczynienia zakupów zimowych 30 proc. poborów, wypłacanych dn. 1 września br

ZNOWU PROTEST.

RZYM 20 9. (PAT) Przedstawiciel Republiki sowieckiej Jerdański złożył rządowi włoskiemu notę, protestującą przeciw zatrzymaniu w Konstantynopolu 9 statków rosyjskich, wywłażonych przez Wrangia.

KANCLERZ KS. SEIPEL O SWOJEJ PODRÓŻY DO POLSKI.

WIEN, 20 9. (PAT) „Neue Freie Presse” zamieszcza wywiad swego warszawskiego korespondenta z kanclerzem Seiplem o jego pobycie w Warszawie. Kanclerz powiedział między innymi:

„Muszę przyznać, że przyjęcie jakie nam zgotowano w Warszawie przeszło wszelkie nasze oczekiwania. Gościnność, którą nam zgotowano była, że tak powiem, koncem przy rokowaniach. Mogę z radością powiedzieć, że nie tylko nie napotkaliśmy na żadne trudności, lecz przeciwnie, znaleźliśmy pełną gotowość rozwinięcia dotychczasowych umów dla obopólnego dobra. Prezydent ministrów Witos w poruszanych przez nas sprawach okazał nie tylko zrozumienie lecz także sam kilkakrotnie występował z inicjatywą. Również z ministrami Seyda i Szydłowskim wzajemnie szliśmy ku sobie na spotkanie we wszystkich sprawach i pomagaliśmy sobie wzajemnie do osiągnięcia rezultatów.

Doszlismy też w zasadniczych sprawach do porozumienia, a rozwinięcie istniejącego traktatu handlowego do rozmiarów traktatu taryfowego można uważać za zapewnione: Ponadto Polska gotowa jest zawrzeć z nami traktat w sprawie sądu rozjemczego.

Dlaczego dokonano zamachu stanu w Hiszpanii.

Wiadomości telegraficzne wyjaśniają, że niezadowolenie z separatyzmu katalońskiego przyczyniło się w dużej mierze do przewrotu. Od pewnego czasu agitacja separatystyczna w Katalonji przybrała na sile, okupując się wroga całości państwa.

Pawnego dnia przedstawiciele baskijskiej partji nacjonalistycznej „Bizke Itarra”, przybyli do Barcelony kurjerem z Madrytu, jako delegaci partyjni. Nieco później przyjechali także przedstawiciele separatystycznej młodzieży z Galicji, kraju należącego do Hiszpanji, a stanowiącego północno-zachodnią część półwyspu Pirenejskiego, który za Ferdynanda Katolickiego pozyskał wielkie przywileje i był przez jakiś czas zupełnie od Hiszpanji niezależny.

Na dworcu oczekiwali tych gości członkowie katalońskiego towarzystwa, pod nazwą „Czyn”. Wsiadając z pociągu, jeden z Baskijczyków (Baskowie mieszkają po obu stronach zachodnich Pirenejów i stanowią jądro ludności prowincji: Nawarry, Alava, Guipuzcoa i Biskaj, przyczem jedna część należy do Hiszpanji, druga zaś mniejsza do Francji), zawołał: „Precz z Hiszpanją” Okrzyk ten powtórzony został przez obecnych.

Następnie delegaci galicyjscy i baskijscy odbyli wraz z nacjonalistami katalońskimi zgromadzenie w ich siedzibie, celem wypracowania planu bardzo skombinowanej akcji. Obrady te toczyły się tajnie. Autonomiści złożyli następnie wieńce pod pomnikiem Rafaela Casanowy w obecności członków rady miejskiej, a następnego dnia odbył się wielki bankiet, pod przewodnictwem pana Roviera Virgli.

Entuzjazm separatystów doszedł do takiego szczytu, że obecni zaczęli głośno wzywać do utworzenia niezależnej republiki. Pan Virgili, zabierając głos oświadczył, że „jeżeli po wojnie światowej daleko mniejsze ludy, aniżeli naród kataloński zdobyły wolność, to i Katalonja może z kolei tę wolność osiągnąć.

Z kolei zabrał głos delegat Basków, i oświadczył: „Powstałiśmy przeciw Hiszpanji i jej panowaniu. Przybyliśmy tu ożywieni duchem buntu, celem przypięczętowania potrójnego sojuszu Basków, Katalończyków i Galicjan”.

Łatwo zrozumieć, że w tych warunkach element wojskowy, tudzież sfery wierne Hiszpanji, czuły się bardzo dotknięte temi niepatryjotycznymi wystąpieniami. Partja wojskowa, podrażniona prowokacjami separatystów i — jak się przynajmniej jej zdawało — apatią oraz bezczynnością rządu, postanowiła ująć sytuację we własne ręce. W taki to sposób doszło w Hiszpanji do przewrotu, którego hasłem jest całość granic i rząd faszystowski.

Chronika telegraficzna

(kt) Z Belgradu donoszą, że z początkiem października Pasicz spotka się z Mussolinim.

(kt) Rada komisarzy ludowych postanowiła z dniem 1 października znieść system państwowego zaopatrywania ludności w żywność. Od tej daty począwszy urzędy państwowe będą dostarczały żywności jedynie wojsku i marynarce.

(kt) Reuter donosi z Tokio że baron Yinin mianowany został ministrem spraw wewnętrznych.

(kt) Rozruchy komunistyczne w Badenji rozszerzają się na dalsze powiaty. Rozruchy te i strajki mają charakter wybitnie polityczny.

(kt) We Lwowie aresztowano urzędnika banku powszechnego kredytowego, Wilina, za sfalszowanie zlecenia na akcje w wysokości 50 milionów.

Czytającie „Gazetę Wieczorną”.

WRAŻENIA Z TARGÓW WSCHODNICH.

(Od własnego Korespondenta)

Lwów 15 września.

Znamienity o nas zdanie, nasz historyk, Wincenty Kadłubek, gdy przed siedmioletnią przeszłością sądził, iż „w Polsce rodzą się sami rycerze“,... bo kupców nie brak: a na Targach Wschodnich, trzecich z rzędu we Lwowie, mamy obraz nie w marzeniach, czy poezji papierowej, jak dotąd, ale w rzeczywistości, olbrzymiej wrażliwości młodego Państwa Polskiego, które imponuje zagranicy, zaś ze Lwowa, zrobiło prawdziwe emporjum polskie!

Zwiedziliśmy te Targi, unosząc jedno wielkie wrażenie, a mianowicie, bo raz o młodej i potężnej Polsce, tej, która buduje, dając przyszłości rozrost, zaś wewnątrz państwa, rękoma, iż przetrwamy wszelkie kryzysy, aby zwycięsko u siebie rządzić i pracować.

Pokaz polskiej pracy, olbrzymi, bo na przestrzeni 32,400 m., gdzie wystawia 1,500 wystawców, w tem 170 wagonów z poza Lwowa, resztę z Polski jedynie! Cóż imponuje w ekspozycjach Targów? Z Polski: żelazo, węgiel, nafta, przemysł tkacki (Łódź wziętych 70 wystawców) przemysł rolniczy, a potem skórzny, papierowy, kłimkarski itd. itd.

Bogactwa kraju zamyka istotnie olbrzymia, że tak powiemy kopalnia, niewyczerpana, nasz polski węgiel, nafta, sól, żelazo, jako rodzime, naturalne skarby. Do nich przyłącza się przemysł najpierw Górnośląski, potem Kongresówski, a następnie Wielkopolski, Małopolski, Śląski, Cieszyński, a nawet z Kujaw czy z miasteczek małych, dochodzą wieści, a i nożycy na Targach, że w Nowej Polsce budzi się i tam przemysł na wielką skalę! A więc budować potrafimy, lecz obcych, którzy, aczkolwiek dobrze, że z nami reprezentują Targi Wschodnie, przecież w nich nas nie przewyższają. Oni Wiedeń zalewał tandetą, rynek małopolski dzisiaj okazuje się dobitnie, że mimo nacisku ze strony austriackiego zabobnego rządu, potrafiliśmy sobie dać radę, bo wówczas hasło: „popierajmy przemysł krajowy“ było zgodnie powtarzane przez prasę, a też zgodnie przez społeczeństwo małopolskie zastawane w praktyce. Naturalnie żydzi za wszelką cenę chcieli zniszczyć ten „przemysł krajowy“, aby ich ojezysty Wiedeń jedynie popierał, tymczasem polski, chrześcijański zwyciężył Targi Wschodnie dają imponujący obraz zwycię-

stwa, a jeżeli w olbrzymich pokazach Cegielskiego z Poznania dominuje wyrób chrześcijański-polski, to chyba mamy się czem pochwalić, a i cieszyć, że i drugie hasło: „Swój do swego“, wprawdzie zapożyczony od Czechów, też zwyciężyło!

Targi są miarą naszej pracy: olbrzymia kultura rolna, europejski przemysł żelazny i naftowy, na wielką skalę przemysł kłimkarski, za pewne, że i „polska wódka“ może roznieść sławę... a drzewny, choćby w przepysznych pokazach mebli, czy „odbudowy kraju“ (fabryki w Kołomyży etc...), obok tkackiego (Łódź) to arterje główne, a rzec można miarę wielkiego przemysłu, zaś na rynku wszechświatowe gotowe rzucić najlepsze wyroby, zaś Polsce przynieść miliardowe zyski!

Nie uskarżajmy się, że u nas tylko się poezją i marzeniami żyje... wcale nie! Już produkcja liryczna ustała, te utopie, które chciały ongi w Polsce w dobie modernizmu, stworzyć tutaj jakąś oceaniczną wyspę poezji, gładzi, już bezpowrotnie zniknęły, a ich koryfeusze nawet nie znajdują oddźwięku w ostatnio zrodzonych synkach „Szatana“... ci już przejrżeli i tworzą wielką rzeczywistość na każdym polu. Żyją Polską, bo żyjemy nią wszyscy, ale w europejskim znaczeniu: od podstaw kultury i pracy ku wznagającej się sile i ekspansji. Zapewne, że Targi są wstępem do tych innych wycieczek naszej siły, ale wstępem silnego akordu, silnej, indywidualnej potęgi, której „ja“ znaczy Rzeczywistość, bez mrzonek, bez złudzeń, ale w wierze we własną siłę narodu i kraju. Polska jest przecież krajem na drodze do dalekiego Wschodu, jej rola znów odgrzebuje kartę historycznej misji narodu naszego, aby nieś tam kulturę zachodu, zwłaszcza po wojnie, gdy zrujnowany wschód będzie jej potrzebował, jak i naszego przemysłu.

A znów „transito“ przez Polskę, otwiera jedyną też drogę zagran., która w musi w Polsce mieć koniecznego sprzymierzeńca. To wszystko wykazują Targi Wschodnie, łącznie z naszym bogactwem, dając dowód, żeśmy już w kilku latach odrazu sprościli tem zadaniom, a tylko je wykonać z korzyścią dla nas, pozostaje „jedynym wskaźnikiem dalszego „czynu bez wybuchu“.

Michał Asanika Japoń.

WIADOMOŚCI Z KRAJU

Pożar Sambora.

(k) We wtorek w nocy wybuchł w Starym Samborze wielki pożar, który w przeciągu dwóch godzin obrócił w popiół ponad 70 domów. Pożar wybuchł w jednym z domów w południowej części rynku, a przyczyną wybuchu była nieostrożność jednego z mieszkańców. Wskutek bardzo silnego wiatru pożar rozszerzał się z szaloną szybkością. O regularnym gaszeniu nie było mowy z powodu braku odpowiednich przyrządów. Pożaru dotychczas nie zlokalizowano. Całe przedmieście Zatyłe spalone. Poszkodowanych jest około 150 rodzin, przeważnie żydowskich. Pogorzelcy przebywają pod gołym niebem. Obydwie synagogi spalone.

Od niedopałka papierosa spłonęły miljarady.

(k) Wczoraj około godz. 5-ej rano wybuchł pożar w fabryce atramentu tasem do maszyn, taku hektografów itp. przyborów pisemnych p. A. „M. Leszczyński i S-ka“ przy ul. Ogrodowej Nr. 32 w Warszawie. Wydobywający się dym z sali na Piętrze, mieszczącej rozlewnie Nr. 2 zauważył pierwszy stróż domu, który zaalarmował straż ogniową.

Ogień, znalazłszy podatny materiał w postaci drewnianych urządzeń, oraz szaf z gotowymi materiałami (lak, taśma itp.) rozszerzał się

Energiczna akcja straży nie dopuściła do przerzucenia się ognia z płonącej sali do innych ubikacji.

Około godz. 6-ej rano pożar zupełnie ugaszono. Fabryka odciała straty na kilka miljaradów. Pożar powstał prawdopodobnie od porzuconego niedopałka papierosa gdyż ognia w tym dziale fabrycznym nie używają.

Tragedia ucznia gimnazjum.

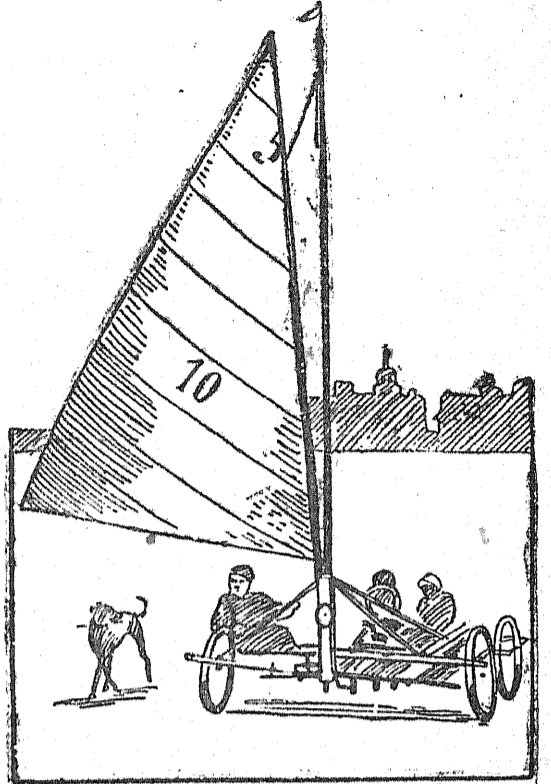
(k) W dniu wczorajszym Warszawa została poruszona niezwykle tragicznym wypadkiem. Oto dwudziestoletni uczeń ósmej klasy szkoły im. Reytana, Edmund Dobrowolski odebrał sobie życie z powodu niepowodzenia przy egzaminie maturalnym.

Dobrowolski dostał przy egzaminie dwójkę z polskiego i miał składać maturę po raz drugi na Boże Narodzenie. Widocznie pierwsze niepowodzenie było zbyt silne i złamało młody organizm, bo Dobrowolski powziął plan samobójstwa i wykonał go z drobiazgową ścisłością i premedytacją.

Wróciwszy wczoraj ze szkoły zjadł obiad, i poprosił babkę o 2000 marek. Wyszedł na chwilę z domu kupić w pobliskim sklepie cieniutki jedwabny sznurek, narzędzie bliskiej śmierci.

Matka przez szybę w drzwiach dojrzała leżące obok drzwi trupa Edmunda, wiszącego na cienkim sznurku, przywiązany do klamki.

Podróż żaglowcem po płasko.

Przy pomyslnym wietrze podróż tego rodzaju żaglowcem po ławicach syckiego piasku — należy do bardzo przyjemnych rozrywek.

Wszelki ratunek okazał się spóźniony. Jedwabny, cienki sznureczek przecinał arterje nieszczęśliwego, przez co śmierć nastąpiła jeszcze szybciej. Obok trupa znaleziono karteczkę, w której przeproszał rodzinę za swój czyn. Odbiera sobie życie, bo nie chce być darmozjadem i ciężarem dla domu...

Skazanie szpiega czeskiego.

(k) W krakowskim sądzie okręgowym karnym toczyła się rozprawa przeciw 26-letniemu Stanisławowi Riha, poddanemu czeskiemu, o zbrodni szpiegostwa na rzecz jednego z państw ościennych. W marcu i kwietniu br. Riha prześiadując z młodemi dziewczętami, namawiał je, aby zawierały znajomość z oficerami polskimi i wypytywały się ich o sprawy wojskowe. Po przeprowadzonej rozprawie, trybunał skazał Rihę na 6 miesięcy ciężkiego więzienia. Riha po odsiedzeniu kary zostanie wydalony z granic państwa.

„Deutschtumsbund“ sprawcą spalenia teatru w Grudziądzu.

Z Grudziądza donoszą nam, iż sprawcami strasznego pożaru teatru w Grudziądzu byli Niemcy.

Mianowicie terrorystyczna szajka deutschtumsbundzistów wtargnęła nocą o godz. 1-ej do gmachu teatru i na scenę rzuciła kilka bomb zapalnych, z których dwie, jedna po drugiej, wybuchły. Powstał w okamgnieniu z tego pożar, objął całe urządzenie sceniczne i widownię i jak wiadomo, zniszczył doszczętnie cały teatr.

Pomiędzy artystami i personelem teatralnym panuje ogromne przygnębienie. Wszyscy są zdania, że zamach był oddawna przygotowany i przeprowadzony z premedytacją.

Hakatyści, korzystając z bezgranicznej tolerancji władz miejskich, w pozornie zamkniętym stowarzyszeniu Deutschtumsbundu pracują nad przygotowaniem akcji terrorystycznej wobec polskich placówek kulturalnych i ekonomicznych. Sami cieszą się zupełną swobodą działania. Wogóle z powodu niedbalstwa władz miejskich i policyjnych po mieście kręci się mnóstwo podejrzanych indywiduali, przybyłych z Niemiec i Gdańska. Niemcy mają własny teatr gminny, zbudowany niegdyś przez miasto, którego magistrat zająć nie chce, aby się nie „narazić“ radnym Niemcom.

Rząd polski powinien wglądać bliżej w stosunki grudziądzkie i przedsięwziąć akcje obrony Polaków przed rozzuchwalonymi hakatystami.

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Piątek dnia 21 września Mateusza Apostoła.
Wschód słońca g. 6 m. 01
Zachód o g. 7 m. 05

— Widowiska.

Teatr Miejski (Cegielniana 63)
„Czarownica dramatu”
Teatr Popularny (Ogródowa 18)
„Gobelin”
„Luna” (Przejazd 1)
„Szczyry”
„Casino” (Piotrkowska 67)
„Urwis”

Kino Spółdzielni Prac. Państwowych
„Miłość króla gieldy”
„Odeon” (Przejazd 2)
„Człowiek, który sprzedał duszę diabłu”
Grand-Kino (Piotrkowska 72)
„Walka o Rzym”

Kalendarzyk historyczny.

967 Mieczysław I przy pomocy jazdy czeskiej pokonywa Wichzmana hr. Saskiego.
1832 Zgon uczonego romanso-pisarza Walter-Skotta.

Wiadomości bieżące

— Podwyższenie stawek podatku szkolnego.

Jak już donosiliśmy, na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej uchwalony został wniosek magistratu w sprawie podwyższenia stawek podatku szkolnego i na opiekę społeczną za drugie półrocze o 50 proc.

W ten sposób obecnie najniższa stawka półroczna podatku w klasie I wynosi 22.500 mk., a w klasie III 4.500.000 mk. (bip)

— Egzamina dla nauczycieli niewykwalifikowanych.

W roku bieżącym egzamina dla czynnych nauczycieli niewykwalifikowanych pracujących na terenie miasta Łodzi rozpoczną się w dniu 15 października, dla innych nauczycieli wykładających na terenie okręgu szkolnego łódzkiego, egzamina te rozpoczną się 22 października i odbywać się będą w gmachu Seminarjum przy ul. Ewangielickiej 17.

W związku z zamierzoną przez Min. W. R. i O. P. stabilizacją nauczycieli, która polegać będzie na tym, że do dn. 1 stycz. 1925 r. muszą oni złożyć specjalne egzamina uproszczone, po czym uznani zostaną z posiadających kwalifikacje, przewidywany jest w tym roku znaczny napływ sił nauczycielskich na egzamina.

Wobec tego podania wnosić należy jaknajrychlej do dnia 10 października.

Ten napływ sił nauczycielskich spowodować może bardzo wielkie przedłużenie egzaminów, co spowoduje dla nieobecności zarówno egzaminujących jak i egzaminowanych przerwy w nauce i ujemnie odbije się na pracy szkolnej.

To też chce temu zapobiec Kuratorjum zamierza uruchomić dodatkowe Komisje egzaminacyjne aby w ten sposób nie przeciągać nadmiernie prace komisji w Łodzi i nie przerywać toku nauki w szkołach. (pap)

— Ulgi podatkowe urzędników państwowych.

Urzednicy państwowi płacą podatek dochodowy nie tylko od pensji ale także od dodatków drożynianych i innych nadzwyczajnych za pomóg przez co podatek ten przy każdej wypłacie poborów zwiększa się i dochodzi do wysokiej progresji nieodpowiadającej materialnemu stanowi urzędnika co wywołuje ze strony pracowników państwowych słuszne narzekania.

W związku z powyższem dowiadujemy się iż Rada Ministrów opracowała wniosek mający na celu uregulowanie tej sprawy.

Wniosek ten zostanie przedstawiony na najbliższe posiedzenie Rady Ministrów. (pap)

— Dokoła obchodu komisji edukacyjnej.

W związku ze zbliżającą się rocznicą Komisji edukacyjnej rozpoczęły nader intensywną pracę trzy wyłonione sekcje.

Sekcja prasowa ustaliła już na ostat-

Robotnicy a komisja międzyministerjalna.

Onegdajsze zebranie delegatów fabrycznych wysunęło na porządek dzienny cały szereg spraw bieżących, aktualnych, a mianowicie sprawozdanie z komisji wzrostu drożyzny, sprawa postoju z powodu świąt żydowskich, działalność komisji międzyministerjalnej, wybory do Kasy Chorych i t. d.

W sprawie punktu pierwszego zabrał głos p. Danielewicz, który wskazał na ciężkie warunki materialne robotników oraz niedostateczne podwyżki w przemyśle włókienniczym.

Ożywioną dyskusję wywołał referat p. Danielewicza o działalności komisji międzyministerjalnej w Łodzi.

Referent stwierdził, że odbyły się dwie konferencje ze związkami robotniczymi i jedna konferencja z przedstawicielami kooperatyw. Komisja miała charakter ściśle informacyjny, gdyż chodziło tutaj o dokładne ustalenie przyczyn obecnego kryzysu.

Do działalności Komisji nie można mieć zaufania, gdyż komisje takie niejednokrotnie już w Łodzi bawiły a rezultatu żadnego. Komisja stwierdziła, że żądanie Magistratu o podwyższenie kredytu na zakup żywności do wysokości 100 miliardów jest niemożliwe do uskutecznienia, czem dała dowód, że faktycznie nie posiada żadnej kompetencji.

Następnie omawiano sprawę wyborów do Kasy Chorych, przyczem referent oświadczył, że wybory te odbędą się 2. grudnia b. r. W dniu 23 b. m. oficjalnie, w dniu 21 nieoficjalnie zostaną wyłożone listy członków, a ogólna ilość biur wyniesie 88 proc. Wybory te odbędą się w Łodzi, Zgierzu, Pabjanicach i Rudzie Pabjanickiej.

Po referacie wywiązała się obszerna dyskusja, poczem przyjęto wniosek, w którym stwierdzono, że związki winny wystąpić jednolicie i w tym celu stworzyć jedną listę. (pap)

Echa obławy na paskarzy żywnościowych.

Decyzja Sądu Okręgowego.

Sąd okręgowy Wydział karny na swoim ostatnim posiedzeniu gospodarczem za twierdził sekwestry towarów, dokonanych przez organa policji państwowej, u kupców oskarżonych o prowadzenie i ukrywanie artykułów pierwszej potrzeby.

Sąd postanowił zarządzić natychmiastową sprzedaż tych towarów przez referat walki z lichwą komisariatu rządu, a mianowicie: u Leona Mazura, dom importowy Narutowicza 27, 170 skrzyń herbaty, 532 worki maki pszennej amerykańskiej 102 worki kaszy, 52 skrzynie słoniny amerykańskiej i 155 beczek smalcu amerykańskiego.

U Hersza Tenenbauma, Piotrkowska 37 71 skrzynie sardynek, ogólnej ilości 3.300 pudełek, 7 i pół worka imbiru wagi 525 kg, 80 kg, goździków, 75 kg, rodzynek, 6785 kg, siewnych orzechów, 70 kg ziela angielskiego I, 100 kg, piepszu, 3660 kg, sliwek, 8 skrzyń herbaty; 86 skrzynek rodzynek sultanskich, 30 worków migdałków wagi 3000 kg, 25 skrzyń jabłek suszonych amerykańskich wagi 525 kg., 43 skrzynie rodzynek zwyczajnych, 4 i pół worka ryżu, 4 skrzynie maczki tatarskiej.

U Salomona Lejzera, Kościelna Nr. 4 207 worków maki wagi 16.749 kg., U Emmy Rate 6-go Sierpnia 24 4 beczki smalcu wagi 200 kg. Ze składu Jerychema Kempńskiego

nim swym zebraniu działalność dotycząca omówienia na łamach prasy miejscowej znaczenia komisji edukacyjnej, sekcja widowiskowa omawiała sprawę urzędzenia w teatrze miejskim przedstawienia oraz uroczystej akademii, jak również obchodów w szkołach.

Wobec tego, w poniedziałek dnia 24. b. m. o godz. 6 wiecz. odbędzie się w Kuratorjum zebranie Wydziału Wykonawczego na którym omówione zostaną szczegóły związane z całokształtem uroczystości.

— Odłożenie Dorocznego Zjazdu Hallerczyków we Lwowie.

Wobec wyjazdu gen. Hallera do Ameryki, zapowiedziany w m. października zjazd ogólny we Lwowie, odbędzie się po powrocie gen. Hallera t. j. w grudniu r. b.

— Ile można przesyłać przekazem do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

Na zasadzie zarządzeń władz pocztowych najwyższa kwota przekazu ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej do Polski nie może przekraczać 100 dolarów; kwota zaś przekazu z Polski do Stanów Zjednoczonych nie może przewyższać kwoty, dopuszczonej w wewnętrznym obrocie przekazowym. Kwoty przekazowe nie mogą zawierać ułamków centa.

Ażeby wysłać pieniądze przekazem do

Zgierska 33, 21 worków maki żytniej po 82 kg. i 25 worków maki pszennej tej samej wagi. U Nuty Waje Aleksandryjska 1, 2 worki cukru kostkowego wagi 160 kg. U Izbickiego Enocha Krótka 8 (Bałuty) i worek faryny 92-kg.

W związku z powyższą uchwałą sądu okręgowego odbyła się pod przewodnictwem prokuratora Szmidta konferencja przedstawicieli władz miejscowych przy udziale z ramienia komisariatu rządu dr. Grabowskiego i referenta Jagniatkowskiego b. komendanta policji Roszkowskiego.

Postanowiono zasekwestrowane towary sprzedać 3-4 za pośrednictwem okręgowej komisji i związków zawodowych, „Pracę” klasowego i chrześcijańskiego, kooperatywno-robotniczymi zaś resztę przydzielonego inwalidom, sierotom wojennym, szpitalom, ochotnikom i innym instytucjom dobroczynnym po cenach wyznaczonych przez dr. Grabowskiego.

Ponieważ segregacja powyższych towarów i ekspertyza cen zajmie kilka dni pracy, podział rozpocznie się prawdopodobnie w pierwszych dniach przyszłego tygodnia.

Instytucje, którym będą przyznane powyższe artykuły, otrzymają takowe dopiero po wniesieniu należności do kasy skarbowej.

Stanów Zjednoczonych interesant najpierw musi postarać się o pozwolenie na wywóz marek polskich zagranicę. Otrzymane pozwolenie musi wysyłający złożyć przy nadawaniu przekazu w Urzędzie Pocztowym. Pozwolenia na wywóz marek polskich do wysokości 25.000.000 mkp. udziela Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa i jej oddziały.

Pozwolenia na wywóz sum wyższych udziela Komisarz dla spraw dewizowych. Przekazy są ważne w ciągu 12 miesięcy, następujących po miesiącu nadania. Do wymiany dopuszczone są tylko przekazy zwykłe; przekazy pospieszne i telegraficzne są wykluczone. (pap)

— Ceny wizy.

Obecnie wiza francuska, Konsulat w Warszawie Al. Róż, 2, kosztuje 25 franków, przyczem robotnicy jadący po pracę płacą połowę. Wiza tranzytowa czesko-słowacka kosztuje 1,6 korony czeskiej. Konsulat w Warszawie Złota 4., austriacka 300.000 mkp., Konsulat w Warszawie Koszykowa 11 b, i szwajcarska 13.000 mkp., Konsulat w Warszawie Smolna 25. (pap)

— Bochenek chleba „na razie 20. tys. mk.

Jak już donosiliśmy referat walki z lichwą nie zgodził się na zarejestrowanie nowych cen chleba, żądając od piekarzy przedstawienia na kupiona mąkę.

Otóż w dniu wczorajszym zgłosiła się

mów do referatu delegacja starszych zgromadzenia majstrów piekarskich, przedstawiając szczegółową kalkulację, na zasadzie której żądają piekarze podwyższenia ceny chleba do 22.357 mk. za 2 kg. biorąc za podstawę 850 000 mk. jako cenę worka mąki.

Delegacja przedstawiła referatowi ra chunki na mąkę, wyd. przez młyny opiewające na ceny dowolnej wysokości.

Naczelnik referatu wskazał, że ceny młynów, względnie handlarze mączni pociągnięci zostaną do odpowiedzialności.

Delegacja wskazała że przy utrzymaniu tej ceny, nie będą mogli udzielić pracownikom swym podwyżki, gdyż cena opału też wzrosła.

Co do ceny chleba, to wychodząc z założenia, iż cena mąki winna odpowiadać cenie chleba, wobec czego bochenek winien kosztować 20 tysięcy mk.

W końcu piekarze zgodzili się sprzedawać na razie chleb po 20 000 mk. za bochenek. (bip)

— Konferencja w sprawie plac pracowników piekarskich.

W dniu wczorajszym odbyła się w inspektoracie pracy konferencja w sprawie plac pracowników piekarskich. Majstrowie bowiem nie chcieli wypłacić im podwyżki, gdyż uważali, że zbyt tanio zmuszeni są sprzedawać chleb. Na konferencji zmienili oni stanowisko, lecz żądali ograniczenia czasu trwania urlopów o 2 tygodnie i zniesienie deputatu chlebowego, który dotychczas pracownicy otrzymali.

P. inspektor Wojtkiewicz oświadczył, iż zawartej umowy co do urlopów zmienić nie można, co zaś do deputatów, to takowe otrzymują jedynie pracownicy w niektórych piekarniach za niską opłatę.

Ostatecznie pracownicy piekarscy zrzekli się deputatów, żądając jedynie stosowania się przy placach do cenników. (bip)

— Walka z magazynowaniem zapasów.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 sierpnia r. b. Ministrowi Spraw Wewnętrznych przekazano prawo do wydawania rozporządzeń w zakresie magazynowania i ujawniania zapasów przedmiotów powszechnego użytku.

Rozporządzenie obowiązuje od dnia 14 września r. b. (pap)

— O zwalczanie lichwy.

W dniu wczorajszym odbyła się w Magistracie konferencja celem ustalenia sposobów akcji skierowanej przeciwko pośrednictwu przy zakupie artykułów pierwszej potrzeby. Na konferencję tę przybył wiceprezydent Groszkowski, wiceprezydent Wojewódzki, oraz kierownik referatu Walki z Lichwą dr. Grabowski.

Na konferencji tej ustalono, że jedną z przyczyn drożyzny jest bezwzględnie ta okoliczność, że przekupnie przybywający do Łodzi oblegani są poprostu przez zbędnych pośredników, którzy wykupują żywność aby sprzedać ją później po paskarskich cenach. Akcji tej trzeba się bezwzględnie przeciwstawić i w tym celu utworzoną zostanie specjalna komisja targowa, która będzie miała na celu kontrolę i zwalczanie zbędnego pośrednictwa, a komisja taka bezwzględnie będzie miała bardzo wybitne znaczenie ponieważ mimo energicznych wysiłków władz mechanicznych spekulantów nie ustają.

To też w ten sposób władze samorządowe współdziałając z Komisarjatem Rządu wystąpią energicznie przeciwko spekulantom. W tym celu na rynkach Zielonym i Wodnym umieszczone zostaną specjalne tablice, na których notowane będą ceny rynkowe w dniu targowym dla orientacji konsumentów. Inspekcja targów rozpocznie działalność swą w najbliższych dniach. (pap)

Teatr i sztuka

— Teatr Popularny.

Dzisiaj, w piątek 21 b. m. o godz. 8.15 w. premiera głośnej sztuki w 3 aktach Wł. Jastrzębiec-Zalewskiego „Gobelin”. W roli paskarskiej Kulbasa przypomni się publiczności łódzkiej ze sceny

Łódź dla ofiar katastrofy w Japonii.

Konferencja w magistracie w sprawie współdziałania z Komitetem Ratunkowym Dalekiego Wschodu.

Wczoraj o godz. 12 pod przewodnictwem prezydenta Cynarskiego i w obecności wiceprezydenta Groszkowskiego, ławników: Hajkowskiego, Kruczkowskiego, Adamskiego, naczelnika Wydziału oświaty i Kultury Waitratasa, p. o. dyrektora Zarządu Głównego Kalinowskiego odbyła się w Magistracie konferencja, poświęcona sprawie współdziałania z Komitetem Ratunkowym Dalekiego Wschodu.

Na konferencji tej p. Anna Bielkiewiczowa i dr. Józef Jakubkiewicz przedstawili pracę Komitetu mającą na celu zorganizowanie pomocy dla tysięcy dzieci sprowadzonych z Japonii. W samym Wejherowie komitet utrzymuje bursę dla pięciuset tych dzieci.

Rzecz naturalna, że taka akcja wymaga dużo nakładów i środków i wtedy tylko będzie się rozwijać, gdy dozna należytego poparcia.

Magistrat Łódzki przez swego prezydenta obiecał Komitetowi udzielić wszelkiej pomocy.

W celu przysporzenia funduszków Komitetowi i zaznajomienia społeczeństwa, jak to Ja-

ponja opiekowała się dziećmi polskimi podczas ostatniej zawieruchy wojennej, dr. Jakubkiewicz wiceprezes Komitetu Ratunkowego na Dalekim Wschodzie i działacz wśród kolonii polskich w Chinach i Japonii, wygłosi w niedzielę w sali kino teatru Casina dwa odczyty, jeden o godz. 12 i drugi o godz. 1. oba na temat: „Pobyt dzieci polskich w Japonii”. Pierwszy przeznaczony jest przede wszystkim dla młodzieży.

Cel odczytu, jego treść i osoba prelegenta każą przypuszczać że sala Casina na obu odczytach będzie zapełniona.

Dodać należy, że prawdopodobnie na odczytach tych będzie obecny p. Sasaki, pierwszy sekretarz delegacyjny poselstwa japońskiego, zastęp. obecnie charge d'affaires. Pan Sasaki obiecał już Komitetowi, że przybędzie, w każdym bądź razie dr. Jakubkiewicz wyjeżdża dziś do Warszawy i jutro już zakomunikuje, czy Łódź będzie gościć przedstawiciela przyjacielskiego narodu. (pap)

Nienasyceń rzeźnicy ciągle płaczą,

choć mięso z dnia na dzień drożeje.

W dniu wczorajszym zwróciła się do Referatu Walki z Lichwą przy Komisarjacie Rządu delegacja rzeźników żądając podwyżki cen mięsa, słoniny i wyrobów masarskich o 30 proc.

Delegacja ta przedstawiła odpowiednią kalkulację opierając się na twierdzeniu, że od ostatniej kalkulacji do dnia dzisiejszego cena wieprza wzrosła znacznie, a mianowicie z 75 na 90 za kg. po zabiciu.

Stwierdzono, że hurtownicy pobierają bardzo wysokie ceny za bydło w stosunku do cen notowanych w Poznaniu.

Rzeźnicy motywowali żądanie swe wzrastającą drożyzną, olbrzymim podatkiem jaki obecnie na nich nałożono, podwyższeniem opłat przewoźowych, za ubój bydła i t. d.

teatru miejskiego u. J. Piłarski, który rolę tę kreował tam z dużym powodzeniem.

Jutro, w sobotę 22 b. m. poraz drugi „Gobelin”.

— Teatr miejski.

Dzisiaj premiera „Czarownicy dramatu” w 4 akt. H. Wiers-Jensena pod reżyserją p. Stanisławy Wysockiej i z udziałem p. Ireny Sołskiej Dekoracje nowe przygotowali p. p. Wołyński i Kudewicz.

— Poranek Haliny Hulaniczkiej.

W niedzielę dn. 23 b. m. o godz. 12 w poł w sali Filharmonii odbędzie się poranek jednej z najslawniejszych polskich przedstawiolek sztuki choreograficznej p. Haliny Hulaniczkiej z udziałem znakomitej pianistki p. Zofji Hulaniczkiej-Jaroszewiczowej.

Jak podają pisma krajowe i zagraniczne, Halina Hulaniczka—to istic czarującą zjawisko, pełne świeżości piękno osobnionie jest w każdym calu jej postaci

Dzięki dłuższym studjom pod kierunkiem Izadory Duncan i wrodzonemu wybitnemu talentowi Halina Hulaniczka zdobyła technikę wirtuozowską, którą uważa tylko za środek do zdobycia celów artystycznych. Nie ulega wątpliwości, że występ p. Hulaniczkiej w Łodzi wywoła żywe zainteresowanie i cieszyć się będzie zasłużonym powodzeniem.

— Ofiara majstrów fabr. przem. „Łók.

Podczas zwiedzenia Elektrowni Łódzkiej dn. 16 b. m. złożyli pp. majstrowie fabr. Mk. 1.000.000 na rece p. inż. Tyrakowskiego;

W odpowiedzi przedstawiciel referatu oświadczył, że żądania rzeźników uważa za bezwzględnie wygórowane i ustalenie cen mięsa podług kalkulacji rzeźników wpłynęło by na szalony wzrost drożyzny mięsa, że raczej należałoby dotychczasowe ceny utrzymać, a ewentualnie podnieść bardzo nieznacznie.

Delegacja rzeźników stwierdziła, że spowolniono by to wstrzymanie dowozu, gdyż żaden hurtownik nie zgodziłby się na dotychczasowe ceny bo i tak po części wielu rzeźników kupuje wieprze po cenach dowolnych.

W rezultacie ustalono podwyższyć cennik o 15 proc., a mianowicie ustalono cenę kilograma schabu na 100,000 mkp. wieprzowiny 80,000 słoniny 120,000, sadło 120,000, smalec 140,000 mkp.

którą to sumę przeznaczono na inwalidów, wdowy i sieroty po b. Hallerczykach.

— Ze stowarzyszenia Handlowców Polskich.

Stow. Handlowców Polskich Piotrkowska 108 podaje do wiadomości członków, że w dniu 23. b. m. (niedziela) urządza wycieczkę na „Wystawę Rolniczą w Łowiczu”. Informacje i zapisy w lokalu Stowarzyszenia codziennie w godz. od 6-ej do 9-ej wiecz.

— Działalność Polskiej Macierzy Szkolnej w Łodzi.

W sobotę t. j. dn. 22 b. m. o godz. 7-ej wieczorem w lokalu Polskiej Macierzy Szkolnej przy ul. Nawrot Nr. 12 odbędzie się zebranie dawnych słuchaczy kursów Gimm.

Ze sportu.

Na boisku sportowym D. O. K. Nr. IV. w dniu 22 b. m. odbędą się zawody między drużynami 7 Dyw. Żandarmerji Poznań a 4 Dyonem Zand. Łódź.

Dnia 25. b. m. odbędzie się przedmecz w Helenowie o godz. 2 między klubem sportowym Żandarmerji II., Amatorzy II.

Dnia 29 b. m. odbędzie się mecz futbolowy w Helenowie o godz. 4 pp. wszyscy „Amatorzy” Klub Sportowy Żandarmerji I. (rewanz) i w dniu 30 b. m. nastąpi odjazd klubu sportowego Żandarmerji do Częstochowy celem rozegrania meczu z klubem sportowym „Wictorja”. (pap)

PRZEMYSŁ, HANDEL I FINANSE.

PODATKI SPOŻYWCZE A DROŻYZNA.

(-) Osoby nieświadome istotnego stanu rzeczy skłonne są przypisywać nadmierną cenę różnych przedmiotów codziennego użytku zbyt wygórowanym rzekomo podatkom spożywczym. Takie zapatrywanie szerzą świadomie ci, którzy ciągną ze sprzedaży tych przedmiotów nadmierne zyski.

I tak butelka wódki 0.6 litra (jedna dwudziesta wiadra) tak zwanej stołowej t. j. najwyższej jakości przy mocy 40 proc. kosztowała przed wojną 50 kop. czyli około 75.000 mk. z czego zysk skarbu wynosi dwie trzecie czyli 50.000 marek.

Licząc 16 kieliszków w butelce, jeden kieliszek sprzedawany za 5 kop. — 7,500 mk. dawał podatku 3.125 mk.

Obecnie 0.6 litra wódki 40 proc. bez szkła, łącznie z podatkiem skarbowym i miejskim kosztuje w hurcie 36.360 mk. w tem podatki wynoszą 18,760. Kieliszek sprzedaje się po 8,000 mk. w tem zawiera się tylko 1.172 mk podatku.

Podobne stosunki zachodzą i przy innych produktach: obciążenie piwa podatkiem przed wojną wynosiło na jeden litr lekkiego (8 proc.) piwa 4 grosze polskie, czyli 1.600 mk., cena sprzedażna wynosiła 40 groszy 16.000 mk. obecnie cena półlitrowej butelki piwa w hurcie wynosiła 12,000 mk. w de talu 24.000 mk. w tem podatku 800 mk.

Opodatkowanie 100 kg. cukru wynosiło przed wojną w Austrii 38 koron, w Rosji 10,68 rubli; w Niemczech 14 mk. cena rynku wa 100 kg. cukru była wtedy w Austrii około 40 koron, w Rosji 13,5 rubla; w Niemczech 25 mk. (bez podatku). Tym sposobem podatek stanowił przed wojną 56 do 95 proc. ceny sprzedażnej na miejscu w fabryce.

Obecnie podatek wynosi u nas 280.000 marek (7 złotych od 100 kilogramów przy cenie sprzedażnej wyznaczonej przez cukrowników 2.000.000 mk. (50 złotych), obciążenie zatem wynosi zaledwie 14 proc. ceny sprzedażnej, (przed wojną 55 — 100 procent).

Z powyższych wywodów wynika, że podatki spożywcze nietylko są u nas znacznie niższe, niż w państwach zaborczych przed wojną, lecz że stanowią bardzo niski odsetek ceny rynkowej towaru, a drożyznę wywołują pośrednicy względnie producenci.

NOWE ZNACZKI STEMPLOWE.

(-) D. 20-go b. m. wypuszczone będą w obieg znaczki stempłowe wartości 30,000 i 50,000 mk. Rysunki tych znaczków mają wymiar 35,75X19;75 mm. Rysunek znaczka stempłowego wartości 30,000 mk. przedstawia ozdobny owal z liczbą „30,000” i napisem „marek polskich” wewnątrz, pod niemi na tle falistych linii widnieje giloszowa niebieska rozetka. Pod owalem umieszczony napis „Opłata stempłowa”, a poniżej na tle równoległych; poziomych linii niebieska liczba „30,000”. W górnej części znaczka jest tarcza z ustawowym orłem białym na brązowym tle. Rysunek całego znaczka ujęty jest w prostokątną, ozdobną ramkę. Kolor znaczka brązowo-niebieski. Papier z wodnym znakiem. Rysunek znaczka stempłowego wartości 50,000 mk. przedstawia kompozycję w stylu zakopiańskim. W środku ozdobnego owalu umieszczono liczbę „50,000” oraz napis „marek polskich”; pod niemi widnieje bron-

zowa rozetka giloszowa na tle niebieskich linii falistych. Pod owalem jest na wstędze napis „Opłata stempłowa; a na tle poziomych, równoległych linii liczba „50,000”; w kolorze brązowym tarcza z ustawowym orłem białym, umieszczonym nad owalem. Kolor znaczka niebiesko-brązowy. Papier z wodnym znakiem.

O ROBOTNIKÓW POLSKICH W BELGJI.

(-) Emigracja zarobkowa skierowała w ostatnich czasach kilka tysięcy robotników polaków do kopalni węgla i fabryk cynku w kół, któryby otoczył stałą opieką tę rzeszę Belgii. Niestety! nie znalazł się nikt z rodaków emigrantów zarobkowych. Jedynie prof. Janssens wyszukał nk. uniwersytecie w Liege 3 studentów polaków, którzy z jego inicjatywy jeżdżą z odczytami po większych skupieniach robotniczych.

Niestety! brak książek i pism narodowych daje się dotkliwie odczuwać inicjatorom powyższej akcji, którzy gotowi są do zwrotu kosztów przesyłki za nie. Książki i dzienniki należy adresować: Secretariat des ceuvres sociales—division B.—118 Boulevard de la Sauveniere, Liege.

— Z PRZEMYSŁU.

(-) Wobec pojawienia się w prasie wiadomości o połączeniu się fabryki sukna w Opatówku Sp. Akc. (dawniej Fiedlera) z zakładami żyrdardowskimi, zarząd Opatówka prostuje tą wiadomość i komunikuje niniejszym, że podobne pertraktacje nawiązano, ale nie z zakładami żyrdardowskimi, lecz z innym przedsiębiorstwem.

Giełda warszawska.

Z. dnia 20 września 1923 r.

WALUTA

1000 rubli St. Zjed. 288000 — 280000
Marka polska

CZeki i wpłaty

Belgia 13900—14250
Berlin 0,0019
Gdańsk 0,0019
Praga 8425
Szwajcar. 49550
Londyn 1809000, 1280950
Nowy Jork 283000 — 280000
Paryż 17100 — 16800
Wiedeń 397
Włochy 12500

Giełda Główna.

I NOTOWANIA GDANSKIE.

GDANSK, 19-go września —
Marka polska 50
Warszawa
Dolar 160 —

II NOTOWANIA GDANSKIE.

Marka polska 54
Warszawa 52
Dolar 1605 —

III NOTOWANIA GDANSKIE.

Marka polska 60
Warszawa
Dolary 170—180

WARSZAWSKA GIEŁDA AKCJOWA.

(w tysiącach mkp.)

Bank Dyskontowy
Bank Handlowy w Warszawie
Bank dla Handlu i Przemysłu 217,5—216—220
Bank Kredytowy w Warszawie 150=140
Bank Małopolski w Krakowie
Bank Polski Przem. we Lwowie 71—70—70,5
Bank Zw. Sp. Zarob. 390
Bank Zw. Ziem., 80—
Bank Hand Wilen. Pryw.
Ursus
Cukier 7900—7200—7700 (4) 7800—8100 (5)
Drzewo
Węgiel 1890—850 (1) 900—925—875 (2)
Pocisk 175—170
Parowozy 117—116
Zieleniewski 1750—1900
Żyrardów 52—52,5—
B-cia Jabłkowski 55—33—34
Firley 160—175
Łazy 70—64
Elektryczność 1500
Cegielski 125—140—145
Cmiełów 265—275—270
Lilpop 145—160—155 (1) 145—180 (5)
Modrzejów 1300—1350 (1) 1475—1510 —4450
Ostrowieckie 2150—2100
Ostrowieckie 5 em. 1850—1975
Ortwein, 145
Rohn i Zieliński, 250—
Radzki 610—650 (1) 670—715
Starachowice 1000—1150—1100
Bank Handl. w Pozn
Kijewski, 350—375
Puls
Wittd 165—157
Czersk 355
Częstocice 4125
Gostawice 380—450—420
Syndykat Rolniczy 350
Michałów 625—590—605
Cukrownia Ostrow, 5 emisji
L. J. Borkowski 140—155—145
War. Tow. Zeglug. 30
Polbal, 26
Spiess 360
Zeh. Tow. dla Handl. i Przem.
Haberbusch 500—520
Pol. Tow. Elektr. 175
Nafta, 100—110
B-cia Nobel 390
Rylsey 30—34—38
Siła i Światło, 175—185

Ze świata.

TUNEL PODMORSKI MIĘDZY FRANCJĄ I ANGLJĄ.

S) Sprawa przekopania tunelu między Anglią i Francją pod kanałem La Manche pokutuje już od lat najmniejszej siedemdziesięciu w kołach fachowych i politycznych obu krajów. — Pierwsza z nich przeszły oddawna do przekonania, że przedsiębiorstwo to jest możliwym i pożądanym do wykonania, drugi jednak — zapatruje się na tę sprawę zupełnie odmiennie. Politycy mianowicie francuscy życzą sobie budowy tunelu, podczas gdy angielscy, przynajmniej do niedawna, byli tunelowi przeciwni, bo ich zdaniem przyczyniłby się do odebrania Anglii charakteru „wyspy”, a temsamem obniżył jej obroność. W międzyczasie jednak rozwój lotnictwa spowodował, że charakter „wyspy” przestał być dla Anglii jej obrona. Skutkiem tego polityczne koła angielskie przestały sprzeciwiać się zasadniczo tunelowi.

Korzystając z tej zmiany nastroju w kołach kierujących, sir Percy Tempest, dyrektor jednego z największych angielskich towarzystw kolejowych podniósł znów myśl zbudowania tunelu pod kanałem La Manche.

Wedle jego obliczeń, koszt budowy tunelu po winny wynosić mniej niż 29 milionów funtów szterlingów, jaką to kwotę, dotąd, preli nutowano. Budowa zaś nie zajmie więcej, aniżeli 2 i pół roku, jeśli zostanie rozpoczęta odrazu od „strony Anglii i Francji”. Zdaniem prasy angielskiej, projekt dyrektora Tempesta posiada duże szanse zrealizowania.

Potrzebni chłopcy z kaucją
do roznoszenia gazet. Zgłaszać się do „Rozwoju”. (1808-b)

Pana Motor elektryczny 15 koni, 3000 volt tanie do sprzedania. Oferty pod „Kama” w „Rozwoju”. (1893-b)

Prez z paskarstwem!
Chrześcijańska konkurencja taniego obuwia.
Warszaty Inwalidów — Piotrkowska 18
Firma ta sprzedaje po najniższych cenach obuwie wszelkiego rodzaju od najnowszych do najstarszych rasów, również przyjmuje wszelkiego rodzaju obstarunki oraz reperacje. Spieszcie, a przekonacie się, że tu dobre, ładne i tanie obuwie. Za tramwaj zwracamy. (1895 b)

Uczeń
wyższego kursu gry skrzypcewej udziela lekcji. Oferty do Rozwoju pod „Skrzypek” (1871s)

Zamienie
twa pokoje, przedpokój, kuchnia przy Górnym Rynku na także lub większe w okolicy Karola-Andrzeja. Oferty do „Rozwoju” dla „B. M.” (1804b)

Osoba
młoda, inteligentna znająca się dobrze na gospodarstwie, poszukuje pracy. Może się zająć samodzielnym gospodarstwem. Oferty proszę składać do Rozwoju pod lit. „M. H.” (1810-b)

Kupuje
2105
placę 200 proc. drożej za brylanty, złoto, srebro i biżuterję, żeby sztuczne, garderobę i szale czarne. Zachodnia 32 naprzeciw lombarda i p. L. Milich

Gospodarstwo podmiejskie

2 morgi ziemi, ogród owocowy, dom murowany, 3 pokoje z kuchnią. Ksawerów, II linia tramwaj Pabjanicki do wydzierżawienia za 1200 zł. pol. lub sprzed. za 10,000 zł. pol. Wiadomość: Łódź Główna 135, Grotowski, w piątek 12-5 1776

Wielko nieduże mało używane kupię

Oferty do „Rozwoju” 1885-2

Ładne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

Ala! Kupię meble, futra, dywany, garderobę, maszyny do szycia. Placę najlepiej. Łazienki, 6-go Sierpnia 28, mieszkania 15. 5839-12

A. Meble, kanapy, otomany sprzedaje stolarnia Orla 23 5914-1

Kupię Polską Pożyczkę Odrodzenia. Oferty w „Rozwoju” pod „Alfa”. 5864-1

Kupię piec do grzania wody w wannie. Oferty pod „Tece” w admin. „Rozwoju”. 5865-1

Sprzedam warsztat ślusarski z moździerzem i mieszkaniami za 36 milionów Ul. Cegielińska 89 przy Kilińskiego. 5962-1

Do sprzedania piwiarnia w dobrym punkcie z lokalem zaraz do odstąpienia z powodu choroby właściciela. Konstancjowska 15C. 5960-2

Okazyjnie do sprzedania dwie otomany gobelinowe i dwie pary kantonierów u tapiciera. Nawrot 8. 5977-1

Warsztaty stolarskie są do sprzedania o 50% taniej niż wszędzie. Napiórkowskiego 7 przy Górnym Rynku stolarnia. 5856-14

Sprzedam łóżko dębowe z materacami, otomanę, krzesła, kredens kuchenne, leżankę i zegar. Piotrkowska 134-9 II piętro. 5954-2

2 stolarskie warsztaty z naczytniem sprzedam i szopa Konstancjowska 56 w ślusarni od 6-8. 5844-2

Sprzedam łóżko meblowe. Składowa 18 m. 17. 5928-2

Sklen spożywczy w całości do sprzedania z dużym pokojem z powodu wyjazdu. Chętny Kopernika 19. 5949-1

Sprzedam sklep spożywczy wraz pokojem i kuchnią lub zamienię na prywatne mieszkanie. Wiadomość ul. Leszno 54 5950-1

Rowery, części, gumy sprzedaje Krzemiński, Piotrkowska 178. 5816-4

Majątki ziemskie, gospodarstwa rolne, domy wille ma do sprzedania Biuro „Pośrednik” Zgierz, Parzęczewska 3. 5885-3

Fortepian zagranicznej marki do sprzedania, ul. Pusta 17 m. 1. 5891-1

PLAC dobrze ogrodzony wraz z planem sprzedam. Oferty do Rozwoju pod „Pire”. 5964-2

Sprzedam szafę, kredens, umywalkę, dywan, samowar otomanę, różne meble i drewno. Krucza 4, m. 18. 5975-3

Samochód „Ford” sprzedam w dobrym stanie. Zgierska 24 5976-4

Gramofon skrzypce flet najtaniej można kupić Ul. Rzgowska 46, Cizek i Stawski. 5977-2

Sprzedam 10 okien okutych z futrymami. Wiadomość od 5-6 pp. Ul. Gubernatorska 31, skład win i wódek. 5979-3

Do sprzedania wirówka 100 litrów nowa. Wiadomość Kilińskiego 223 sklep spożywczy 5975-1

Sprzedam 3 homonta robocze i jedno z pasami, konia, rolę wagi i małą bryczkę. Ul. Anny 2 na placu u farmana Dzień dzieci. 5926-1

Różne:

Akuszerka Pipikowa przyjmuje w domu miejscowe i przyjezdne. Piotrkowska 132, m. 14. 5752-9

Akuszerka Lelewska przyjmuje w domu miejscowe i przyjezdne. Główna 42. 5947-3

Pracownia obuwia Adama Wajasa Rzgowska 15, poleca obuwie, męskie, damskie i dziecięce znane ze swojej trwałości. Ceny przystępne. 5789-3

Pokój z utrzymaniem do wynajęcia. Oferty sub. „Wspólny”. 5757-1

STUDENT udziela matematyki, fizyki, chemii, języków. Kilińskiego 86-5, droga brama (godzina 7). 5835-5

Inżynier kawaler poszukuje pokoju z meblami lub bez. Oferty pod W. R. do „Rozwoju” 5882-2

Ważne dla pań krawcowych. Przyjmuje wszelkie eleganckie kolorowe, białe hafty ręczne. Sprzedaż wzorów. Wanda Nawrot 8, lewa oficyna parter. 5823-1

Potrzebna prasowaczka. Kilińskiego 152 róg Fabrycznej. 5895-3

KAPELUŻE damskie i dziecięce tanie, modne, elegancko i solidnie przerabia i nowe wykonuje A. Dobiecka, Miłsza 45 lewa oficyna parter. 5891-9

przybliżał się pies duży, polowy, ogon i uszy długie. Odebrać można za zwrotem kosztów. Katna 46, Wakier. 5957-3

Poszukiwana lekka rolwaga na pojedynkę w dobrym stanie. Zgłaszać się: Sienkiewicza 315, Zajączkowski. 5968-3

Dziewczyna potrzebna. Piotrkowska 45, eukiernia. 5970-1

Osoba młoda przyjmie nasienie do zajęcia się gospodarstwem z zyciem na przychodzie. Oferty do Rozwoju pod „N. W.” 5975-3

2 pokoje z kuchnią zamienię na sklep z mieszkaniami. Konstancjowska 5, m. 22. 5989-2

Potrzebny chłopiec do fryzjera dla dokończenia praktyki. Umiejący golić. Rokielińska 94. 5974-3

Poszukuję się zdolnego nauczyciela, który by przygotował do egzaminu z 4 kl. Oferty do Rozwoju pod „Eksternista”. 5963-2

Przychodnia na kilka godzin dziennie bez życia potrzebną zaraz. Zgłaszać się: Górny Rynek 516, m. 14. 5978-2

Poszukuje pokoju umeblowanego lub bez. Cena od umowy. Oferty „M. K.” do Rozwoju. 5893-3

Potrzebne dziewczyny do Kawiarni. Zielona 12. 5912-1

Panią przy rodzinie potrzebną jako kasjerka do apteki. Wiadomość ul. Andrzeja 5 m. 7 od godz. 3-4. 5921-1

PALACZA kołowego kawalera na wyjazd poszukuje E. Swietlik, Pomorska 23-4. 5904-2

Potrzebna zdolna panna polidreczna do szycia. Nawrot 1-a III p. m. 30. 5908-1

Przedsiębiorstwo robót szklarskich oraz sprzedaż szyb. Przyjmuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres szklarstwa. Jan Candryk, Łódź, ul. Piotrkowska 249. 5330-3

Potrzebna służka do wszystkich. Al. 1 Maja 7 m. 2. 5854-1

Potrzebny zdolny młody uczeń chłopak do wszystkiego. Zakład pogrzebowy. Przejazd 22 od 7 do 12 rano. 5950-2

OBUWIE dziecięce gwarantowane w wielkim wyborze poleca firma „Bobo”. Nawrot 7. 5964-2

Potrzebna pracznia. ul. Północna 24 pralnia. 5227-2

Poszukuję pokoju w okolicy Wodnego Rynku. Oferty do Rozwoju pod „Pokój”. 5929-2

Kawaler znajdzie pomieszczenie z całodziennym utrzymaniem. Także wydaje się obiady. Przejazd 55 m. 23 oficyna I piętro. 5946-2

Energiczny inteligentny handlowiec skrótowych wymagani katolik władający polskim i niemieckim, rosyjskim poszukuje osady. Oferty do Rozwoju sub. Hentyk. 5937-2

DRUKARNIA

„Rozwój”

Łódź, Al. Kościuszki 41.

Piotr Prósb. B. Walczyński, Piotrkowska 90. Prośby do Sądu, do władz administracyjnych, wojskowych, apelacji rekursy i t. p. opracowania. 5943-5

Młody samotny człowiek poszukuje mieszkania przy rodzinie inteligentnej z całodziennym utrzymaniem. Oferty pod K. Z. do Rozwoju. 5940-2

Rutynowany nauczyciel udziela lekcji w zakresie sześciu klas. Przystępuje do egzaminów eksternów. Ceny przystępne. 5-go Sierpnia 14 pralnia. 5942-4

Potrzebne służące do mleczarni. Piotrkowska 189. 5933-3

Służąca w średnim wieku potrzebna natychmiast do wszystkiego. Cmentarna 10-a u p. Dziegielewskiej, od 8-11 rano. 5924-1

Młode inteligentne małżeństwo poszukuje pokoju z kuchnią, ew. dużego pokoju za dobrym wynagrodzeniem. Oferty do Rozwoju pod „A. W. P.” 5931-1

Do Szan. Obywatela zwraca się z prośbą kwalifikacji wojenny inteligentny biuralista o wynagrodzenie ma skromnego mieszkańca za wynagrodzeniem. Oferty do Rozwoju dla „Inwalidy”. 5941-3

Potrzebna dziewczynka na posyłki do składu aptecznego. Piotrkowska 50. 5963-1

Duży plac do odstap. na skład drzewem i węglem. Wied. Nowo-Sikawska 3 (Baluty) 5931-2

Potrzebna pracznia i dziewczynka do sprzątania. Zielona 28 pralnia. 5959-1

Panna lat 28 z braku znajomości ci pozna inteligentnego pana na stanowisku w celu matrymonialnym. Oferty pod „W” do Rozwoju. 5953-3

Potrzebni stolarze na białe roboty i meble. Piotrkowska 92 5955-1

Kupię piecyk węglowy do wanny. Zgłoszenia z ceną do Rozwoju. 1833-2

Zagubione dokumenty

Stajert Karolina zagubiła paszport polski wydany w Łodzi. 5907-1

Soska Piotr zagubił kartę powołania wydany w Tomaszowie. 5912-1

Krauze Adolf zagubił paszport polski wydany w Łodzi. 5918-1

Polpolski Jakób zagubił 2 paszporty, rosyjski i niemiecki wydane z gm. Zychlin, drugi w Łodzi. 5914-1

Tlomakowska Kazimiera zagubiła dowód osobisty wydany w Łodzi. 5916-2

Krzemiński Władysław zagubił kartę powołania wydany w Piotrkowie oraz dowód osobisty wydany w Ręcznie. 5925-1

Daniel Marjanna zagubiła dowód osobisty polski wydany w gm. Witanja pow. Łęczycki. 5927-1

Gerhard Wilhelm Engelhorn zagubił dowód osobisty wydany przez magistrat m. Pabjaniec. 5937-2

Mees Erwin zagubił dowód osobisty wydany przez magistrat m. Pabjaniec. 5959-2

Łowicka Antonina zagubiła paszport polski wydany w Pabjanicach. 5944-2

Krzemiński Wacław zagubił portfel, 15300, paszport, metrykę świadectwo szkolne i matrykę. Znalazca zgłosi Wielkopolanowi na Jerzego 10. Nagroda pewna. 5935-2

Kutner Chaim zagubił tymczasową kartę odroczenia z wojska wydaną w Częstochowie. 5971-3

Kutner Chejnoch zagubił koncesję kategorii drugiej wydaną w Starostwie Łaskim. 5972-3

Do sprzedania

książki doktorskie oraz instrumenty. Wiadomość Zgierz ul. Prezydenta Narutowicza 15 1773k5

Dr. Z. Janiszewski Choroby kobiece i akuszerka przyjmuje 10-12, 4-6 pp. Piotrkowska 132 1802k5

Dr. Z. Golc powrócił ul. Andrzeja 2.

Dr. Michał Lipski Choroby skórne, weneryczne, moczołociowe. Dzielnia 37. Przyjmuje 2-5 pp. i 7-9 w święta 9-12. (1564b)

Dr. Edmund Ekkert choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 12-2 i od 6-8. Panie od 3-4. Ul. Kilińskiego 137, trzeci dom od Głównej. 1668b)

Wdowiec

lat 53 na dobrym stanowisku żeni się z starszą panną lub wdową bez dzieci, inteligentną i poządany byłby średni majątek. Oferty pod „A. K.” do Rozwoju” 1783-2

Cena ogłoszeń: Przed tekstem i w tekście 45.0 mk., za tekstem 3500 mk., zwyrodniałe 1500 mk., wśród drobnych 2000 mk., nekrologi 2500 mk., komunikaty 2500 mk., za więcej mililitrów lub więcej drobnych ogłoszeń bezterminowa 300 mk. za wyraz, duże litery 3000 mk., dla poszukujących pracy 250 mk., najmniejsza ogłoszenie 500 mk. Ogłoszenia zamieszczone w wadze Redakcja za bezplatna. Ogłoszenia przyjmują się do godz. 6-21, po 6-21 zalicza się 50 proc. Za terminowe wycofanie ogłoszenia administracja nie odpowiada. Każda osoba poszukująca obywatela przedtem przyjęte ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia. „Rozwój” można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego, ul. Zamkowa.